

เอกสารอ้างอิง

- กังสดาลย์ บุญปราบ, พูนพิไล สุวรรณฤทธิ์, และนภา โล่ห์ทอง. 2539. “การคัดเลือก Glucose Depression Mutants เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตข้าวแดง และกลไกควบคุมการสร้างสีของเชื้อกลายพันธุ์”, การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 34. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. หน้า 37-38.
- กัลยาณี จิรศรีพงศ์พันธ์ และนวลอนงค์ จิระกาญจนกิจ. 2547. ความรู้พื้นฐานของเทคโนโลยีเซลล์สัตว์. นครปฐม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล. หน้า 53-70, 81-97.
- จุลยุทธ บุญสร้างสม. 2546. การลดซิติรีนินในข้าวแดง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 23-26.
- ชลลดา บุรณกาล. 2547. ท็อกซินจากเชื้อราที่เป็นพิษต่อไต. สัตวแพทย์ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์. 16(2) : 21-41.
- นันทญาภรณ์ ชัยมงคล. 2546. สภาวะการผลิตตรงควัตถุสีแดงและโมนาโคลินคจากเชื้อรา *Monascus purpureus*. การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 1-2, 5, 9-12, 29-30, 38-39.
- บุษบา ยงสมิทธิ์. 2542. จุลชีววิทยาการหมัก วิตามินและสารสี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. หน้า 197-247.
- เรณู ปิ่นทอง และจุลยุทธ บุญสร้างสม. 2546. ผลของสายพันธุ์เชื้อราโมแนสคัส และชนิดของข้าวต่อปริมาณซิติรีนินในข้าวแดง. เอกสารรวบรวมบทคัดย่อ การสัมมนาวิชาการวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว / หลังการผลิตแห่งชาติ ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : โครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษา และวิจัยเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว. 110 หน้า.
- เรณู ปิ่นทอง, นิสิต กิตติพงษ์พัฒนา, จุลยุทธ บุญสร้างสม, และจันทร์หอม สมสงวน. 2546. “โครงการการผลิตสารสีแดงจากเชื้อรา *Monascus sp.* ที่ปลอดสารพิษเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ระยะที่ 1”, งานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแห่งชาติ. หน้า 1-4, 7-9.

- เรณู ปิ่นทอง และสุรพล นชการกิจกุล. 2548. รายงานความก้าวหน้าเรื่องการใช้เนื้อและกระดูกไก่ น้ำมันพืช และอังกัก เพื่อผลิตไส้กรอกที่มีโคเลสเตอรอลต่ำ. โครงการวิจัยการผลิตไส้กรอกจากเนื้อและกระดูกไก่. ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 17 หน้า.
- วินิต ดีประชากร. 2520. ข้าวแดง (Ang-kak). ปัญหาพิเศษ. ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 12-15.
- ศศิธร ใบพ่อง. 2546. การผลิตตรงควัตถุสีแดงและซิทรีนิน โดยเชื้อรา *Monascus purpureus* ในข้าวแดงและอาหารเหลวสังเคราะห์. การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 20-22, 33-35.
- ศศิธร ใบพ่อง และเรณู ปิ่นทอง. 2546. การผลิตตรงควัตถุสีแดงและซิทรีนิน โดยเชื้อรา *Monascus purpureus*. วารสารวิทยาศาสตร์การเกษตร. 34 : 202-204.
- สุรพล อุปติสสกุล. 2536. สถิติการวางแผนการทดลอง. เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สหมิตรอพเพด. หน้า 124-125, 316-324.
- อรอนงค์ นัยวิกุล. 2547. ข้าว : วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. หน้า 42, 47-50, 53-54.
- อภิรักษ์ เพียรมงคล, เรณู ปิ่นทอง, และสุรพล นชการกิจกุล. 2549. รายงานฉบับสมบูรณ์เรื่องผลของสารอาหารและสภาวะการหมักบนธัญพืชของเชื้อราโมแนสคัส ที่มีต่อการผลิตสารแทนนิน. เชียงใหม่ : โครงการศึกษาวิจัยสภาวะการหมักของเชื้อราโมแนสคัสบนธัญพืช ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 1, 5, 22.
- อรัญ หันพงษ์กิตติกุล, เมธิณี เหวซึ่งเจริญ, และเรณู ปิ่นทอง. 2531. การผลิตสารสีแดงของ *Monascus purpureus* จากข้าวในระดับกึ่งอุตสาหกรรม I : ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตข้าวแดง. เชียงใหม่ : ภาควิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 3-4.
- อิสรพงษ์ พงษ์ศิริกุล. 2544. การวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับอุตสาหกรรมเกษตร. เชียงใหม่ : ภาควิชาเทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 45-49, 81-82.

- Blanc, P.J., Laussac, J.P., Le-Bars, P., Lorte, M.O., Pareill, A., Prome, D., Prome, J.C., Santerre, A.L., and Goma, G. 1995. Characterization of monascidin A from *Monascus* as citrinin. *International Journal of Food Microbiology*. 27 : 201-212.
- Bondy, G.S., and Armstrong, C.L. 1998. Cytotoxicity of nephrotoxic fungal toxins to kidney-derived LLC-PK1 and OK cell lines. *Cell Biology and Toxicology*. 14 : 323-332.
- Butler, M. 2004. *Animal Cell Culture & Technology*. 2nd ed. Bios Scientific Publishers, London. p. 13-19, 47-48, 54-59, 67-72.
- Calvalho, J.C., Pandey, A., Babitha, S., and Soccol, C.R. 2003. Production of *Monascus* biopigments : an overview. *AgroFOOD industry hi-tech*. : 37-40.
- Calvalho, J.C., Oishi, B.O., Pandey, A., and Soccol, C.R. 2005. Biopigments from *Monascus* : strains selection, citrinin production and color stability. *Brazilian Archives of Biology and Technology*. 48(6) : 885-894.
- Cell Culture Techniques 12.0. [Online]. Available : http://www.sigmaaldrich.com/Area_of_Interest/Life_Science/Cell_Culture/Helpful_Resources. (14 November 2003).
- Chagas, G.M., Kluppel, M.L., Campello, A.P., Buchi, D.F., and Oliveira, M.B. 1994. Alterations induced by citrinin in cultured kidney cells. (Abstract). *Cell Struct. Funct.* 19(2).
- Chagas, G.M., Campello, A.P., Kluppel, M.L., and Oliveira, M.B. 1995. Citrinin affects the oxidative metabolism of BHK-21 cells. (Abstract). *Cell Biochem. Funct.* 13(4).
- Champ, B.R., Highley, E., Hocking, A.D., and Pitt. 1991. *Fungi and Mycotoxins in stored products*. An international conference held at Bangkok Thailand. Arawang Information Bureau Pty, Ltd., Canberra. p. 48, 102.
- Chen, F., and Hu, X. 2005. Study on red fermented rice with high concentration of monacolin K and low concentration of citrinin. *International Journal of Food Microbiology*. 103:331-336.
- Doyle, A., and Griffiths, J.B. (editors). 1998. *Cell and Tissue Culture : Laboratory Procedures in Biotechnology*. John Wiley & Sons, Chichester. p. 13, 62-63.
- European Mycotoxin Awareness Network. 2002. Citrinin. [Online]. Available : <http://www.lfra.co.uk/eman2/fsheet9.asp>. (3 September 2003).
- Freshney, R.I. 2000. *Culture of Animal cells : A Manual of basic technique*. 4th ed. John Wiley & Sons Inc., New York. p. 89-100, 181-187, 329-338, 360.

- Gene BLAzer® VDR-UAS-bla HEK293T. 2004. Cell-based Assay Protocol. [Online]. Available : <http://www.invitrogen.com>. (No date).
- Hajjaj, H., Kläbe, A., Loret, M.O., Goma, G., Blanc, P.J., and Francosis, J. 1999. Biosynthetic pathway of citrinin in the filamentous fungus *Monascus ruber* as revealed by ¹³C nuclear magnetic resonance. *Applied and Environmental Microbiology*. 65(1) : 311-314.
- Hajjaj, H., Kläbe, A., Goma, G., Blanc, P.J., Barbier, E., and Francosis, J. 2000a. Medium-chain fatty acids affect citrinin production in the filamentous fungus *Monascus ruber*. [Online]. Available : <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=91951>. (9 December 1999).
- Hajjaj, H., Blanc, P.J., Groussac, E., Unbelarea, J.L., Goma, G., and Loubiere, P. 2000b. Kinetic analysis of red pigment and citrinin production by *Monascus ruber* as a function of organic acid accumulation. *Enzyme and Microbial Technology*. 27 : 619-625.
- Herzog-Soares, J.D.A., and Freire, R.B. 2004. Effect of citrinin and in association with aflatoxin B1 on the infectivity and proliferation of *Toxoplasma gondii* in vitro. *The Brazilian Journal of Infectious Diseases*. 8(1) : 101-108.
- Heussner, A.H., O'Brien, E., Hahnlein, J., Biester, M.A., and Dietrich, D.R. 2002. Comparison of interactive cytotoxic effects of selected mycotoxins on renal cells. [Online]. Available : <http://www.umwelttoxikologie.uni-konstanz.de>. (4 March 2002).
- Heussner, A.H., Dietrich, D.R., and O'Brien, E. 2004. In vitro investigation of individual and combined cytotoxic effects of ochratoxin A and other selected mycotoxins on renal cells. *Toxicology in Vitro*. [Online]. Available : <http://www.sciencedirect.com>. (4 August 2005).
- Hirota, M., Menta, A.B., Yoneyama, K., and Kitabatake, N. 2002. A major decomposition product, citrinin H2, from citrinin on heating with moisture. *Biosci. Biotechnol. Biochem.* 66(1):206-210.
- Kao, C-L. 2004. Study on the flavor of red rice chiew effected by the addition of *Monascus*, yeast strains, and culture temperature. Master's thesis. Department of Bioengineering Tatung University. p. 4-13.
- Kitabatake, N., Doi, E., and Trivedi, A.B. 1993. Toxicity evaluation of the mycotoxins, citrinin and ochratoxin A, using several animal cell lines. *Comp. Biochem. Physiol* 105(3):429-433.
- Kuchler, R.J. 1977. *Biochemical methods in Cell culture and Virology*. Dowden Hutchison & Ross Inc., Stroudsburg. p. 17-19.

- Lewis, C.W., Smith, J.E., Anderson, J.G., and Freshney, R.I. 2000. Increased cytotoxicity of food-borne mycotoxins toward human cell lines in vitro via enhanced cytochrome P450 expression using the MTT bioassay. *Mycopathologia*. 148 : 97-99.
- Li, F., Xu, G., Li, Y., and Chen, Y. 2003. Study on the production of citrinin by *Monascus* strains used in food industry. (Abstract). *Wei Sheng Yan Jiu*. 32(6).
- Liu, B-H., Yu, F-Y., Wu, T-S., Li, S-Y., Su, M-C., Wang, M-C., and Shih, S-M. 2003. Evaluation of genotoxic risk and oxidative DNA damage in mammalian cells exposed to mycotoxins, patulin and citrinin. *Toxicology and Applied Pharmacology*. 191 :255-263.
- Liu, B-H., Wu, T-S., Su, M-C., Chung, C.P., and Yu, F-Y. 2005. Evaluation of citrinin occurrence and cytotoxicity in *Monascus* fermentation products. *J. Agric. Food Chem.* 53 :170-175.
- Martinkova, L., Patakova-Juzlova, P., Kren, V., Kucerova, Z., Havlicek, V., Olsovsky, P., Hovorka, O., Rihova, B., Vesely, D., Vesela, D., Ulrichova, J., and Prikrylova V. 1999. Biological activities of oligoketide pigments of *Monascus purpureus*. *Food Additives and Contaminants*. 16(1) : 15-24.
- McKevith, B. 2004. Nutritional aspects of cereals. *Nutritional Bulletin*. 29 : 124-129.
- Miyashira, G.Y., Rodrigues, R., and Kilikian, B.V. 2003. Kinetics of *Monascus ruber* secondary metabolites production on rice, under variable initial cell concentration. Poster Presentation 5-20, 132 Programme and Abstracts. 25th Symposium on Biotechnology for Fuels and Chemicals. Colorado : National Renewable Energy Laboratory.
- Meister, U. 2004. New method on citrinin determination by HPLC after polyamide column clean-up. *Eur. Food Res. Technol.* 218 : 394-399.
- Miller, J.D., and Trenholm, H.L. (editors). 1977. *Mycotoxins in grain : Compounds other than aflatoxin*. 2nd ed. Eeagan Press, St. Paul. p. 263-264.
- Pfeiffer, E., Grob, K., and Metzler, M. 1998. Aneuploidogenic and clastogenic potential of the mycotoxins, citrinin and patulin. *Carcinogenesis*. 19(7) : 1,313-1,318.
- Pereira, D.G., Orozco, S.B., and Kilikian, B.V. 2003. Relationship between secondary metabolites production and batch growth kinetics of *Monascus purpureus* sp. Poster Presentation 5-21, 132 Programme and Abstracts. 25th Symposium on Biotechnology for Fuels and Chemicals. Colorado : National Renewable Energy Laboratory.

- Phillips, R.D., Hayes, A.W., and Bmdt, W.O. 1980. High performance liquid chromatographic analysis of the mycotoxin citrinin and its application to biological fluids. *Journal of Chromatography*. 190 : 419-427.
- SAFC Biosciences Pty. Ltd. 2006. RPMI-1640 medium : Product information. [Online]. Available : <http://www.safcbiosciences.com>. (April 2006).
- Sabater-Vilar, M., Mass, R.F.M., and Fink-Gremmels, J. 1999. Mutagenicity of commercial *Monascus* fermentation products and the role of citrinin contamination. *Mutation Research*. 444:7-16.
- Schneweis, I., Meyer, K., Hormansdorfer, S., and Bauer, J. 2001. Metabolites of *Monascus ruber* in silages. *J. Anim. Physiol. a. Anima. Nutr.* 85 : 38-44.
- Stetina, R., and Votava, M. 1986. Induction of DNA single-strand breaks and DNA synthesis inhibition by patulin, ochratoxin A, citrinin, and aflatoxin B1 in cell lines CHO and AWRP. (Abstract). *Folia. Biol. (Praha)*. 32(2).
- Steyn, P.S. (editor). 1980. *The Biosynthesis of mycotoxins : A study in secondary metabolism*. Academic Press, New York. p. 403-405.
- Smith, J.E., and Moss, M.O. 1985. *Mycotoxins : Formation, Analysis, and Significance*. John Wiley & Sons, Chichester. p. 33-35.
- Speijers, G.J.A., and Speijers, M.H.M. 2004. Combined toxic effects of mycotoxins. *Toxicology Letters*. 153:91-95.
- SPSS Science. (No date). Welcome to the SigmaPlot 8.0 trial version. [CD-ROM]. Available : Faculty of Veterinary Medicine's library, Chiang Mai University. (6 January 2006).
- Uraguchi, K., and Yamazaki, M. 1978. *Toxicology biochemistry and pathology of mycotoxins*. Kodansha Ltd., Tokyo. p. 25-26, 79-80.
- Vargus, M.H. 2000. ED50plus V1.0 : Readme. [Online]. Available : <http://www.ed50v10.educationscience.com>. (June 2002).
- Vazquez, B.I., Fente, C., Franco, C., Cepeda, A., Prognon, P., and Mahuzier, G. 1996. Simultaneous high-performance liquid chromatographic determination of ochratoxin A and citrinin in cheese by time-resolved luminescence using terbium. *Journal of Chromatography A*. 727 : 188-190.

- Wang, J.-J., Lee, C.-L., and Pan, T.-M. 2003. Improvement of monacolin K, γ -aminobutyric acid, and citrinin production ratio as a function of environmental conditions of *Monascus purpureus* NTU 601. *J Ind Microbiol. Biotechnol.* 30 : 669-675.
- Wang, Y.-Z., Ju, X.-L., and Zhou, Y.-G. 2005. The variability of citrinin production in *Monascus* type cultures. *Food Microbiology.* 22 : 145-148.
- Wasternack, C., and Weisser, J. 1992. Inhibition of RNA and DNA synthesis by citrinin and its effects on DNA precursor-metabolism in V79-E cells. (Abstract). *Comp. Biochem. Physiol. B.* 101(1-2).
- Wichmann, G., Herbarth, O., and Lehmann, I. 2002. The mycotoxins citrinin, gliotoxin, and patulin affect interferon- γ rather than interleukin-4 production in human blood cells. *Environ. Toxicol.* 17 : 211-217.
- Wijnands, L.M., and Leusden, F.M.V. 2000. An overview of adverse health effects caused by mycotoxins and bioassays for their detection. *Research for man and Environment. National Institute of Public Health and the Environment. Bilthoven.* p. 63-65, 69.
- Wild, D., Toth, G., and Humpf, H.U. 2002. New *Monascus* metabolite isolated from red yeast rice (Ang-kak, Red Koji). *J. Agric. Food Chem.* 50 : 3,999-4,002.
- Xu, G., Chen, Y., Chen, Y., Ling, X., and Li, X. 2003. Production of monacolin K in solid-state fermentation of *Monascus sp.* 9901 that dose not produce citrinin. Wuxi : Key laboratory of Industrial Biotechnology of Ministry of Education, School of Biotechnology in Southern Yangtze University. p. 16-21.
- Xu, B.-J., Jia, X.-Q., Gu, L.-J., and Sung, C.-K. 2006. Review on the qualitative and quantitative analysis of the mycotoxin citrinin. *Food Control.* 17 : 271-274, 276-281.
- Yoneyama, M., Sharma, R.P., and Kleinschuster, S.J. 1986. Cytotoxicity of citrinin in cultured kidney epithelial cell systems. (Abstract). *Ecotoxicol. Environ. Saf.* 11(1).
- Yu, F.-Y., Liao, Y.-C., Chang, C.-H., and Liu, B.-H. 2005. Citrinin induces apoptosis in HL-60 cells via activation of the mitochondrial pathway. *Toxicology Letters* : 1-8.